

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת תצוה - זכור, תשפ"ה

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 5:47	Minneapolis, MN - 5:51
Brooklyn, NY - 5:36	Miami, FL - 6:07
Chicago, IL - 5:28	Monsey, NY - 5:36
Houston, Texas - 6:06	Montreal, Quebec - 5:31
Johannesburg, S. Africa - 6:14	Passaic, NJ - 5:36
Lakewood/Deal, NJ - 5:37	Toronto, Ontario - 5:56
London, UK - 5:36	Yerushalayim - 5:05
Los Angeles, CA - 5:36	Zurich, Switzerland - 6:01

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

בהפטרה לפי זכור בהריגת עמלק ומעשה אגג.

כתב הרמב"ם בהקדמה לפהמ"ש (ד"ה והחלק השני) וז"ל בענין הנביא וכו' ויצוה בצוים ויאסור איסורים בדבר שאינו מן התורה כגון שיאמר הלחמו על עיר פלונית או עם אומה פלונית עתה כמו שצוה שמואל לשאול להלחם בעמלק עכ"ל. וצ"ב דאין זה מצוה חדשה אלא חיוב תמחה זכר עמלק. (וע"ע מו"ז ח"ו צ"ט שהעיר בזה).

ולכא' משמע דסבר כדעת הסמ"ג שאין המצוה אלא לעתיד לבא, ואף שהרמב"ם הביא המצוה גם בזה"ז י"ל דעכ"פ אין המצוה אלא בזמן מנוחה כדכתיב והיה בהניח, ולכן לא היה מצוה מה"ת בימי שאלו. והוה שכתב הרמב"ם הלחמו עם אומה פלונית עתה והוא לשון הפסוק עתה לך, והיינו אע"ג שעתה לא בא הזמן של והיה בהניח. וע"י רדב"ז פ"ה ממלכים ה"ה שהקשה על הסמ"ג ממעשה שאלו, ולפי הרמב"ם הנ"ל ניחא.

והנה במצוה קפ"ט כתב הרמב"ם היא שצונו לזכור מה שעשה לנו עמלק וכו' ונעורר הנפשות במאמרים להלחם בו וכו' והוא אמרו יתעלה זכור את אשר עשה לך עמלק וכו' הלא תראה שמואל בהתחילו לעשות המצוה הזאת (של מחיית עמלק) איך עשה שהוא זכר תחלה מעשהו הרע ואח"כ צוה להרגו והוא אמרו יתברך פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל עכ"ל. ומשמע מהרמב"ם דמעשה שמואל היה קיום מצות מחיית עמלק ואילו בפהמ"ש משמע שהיה צווי עפ"י נביא ואיך הביא הרמב"ם בספהמ"צ ראייה משם. ולכא' צ"ל שהחידוש עפ"י נביא היה דכאן אע"ג שלא בא הזמן של והיה בהניח מ"מ יש לו מצות מחיית עמלק.

ולפי הרמב"ם הנ"ל בפהמ"ש שהוצרך צווי עפ"י נביא כתבו דלפי"ז יש לפרש טעות שאלו לענין אגג, דהנה כתב באהבת יהונתן לפי זכור (ד"ה ויתפוש וד"ה ויאמר אגג) שאגג לא היה אלא אמו מעמלק, והביא ראייה ממה שאמר לו שמואל כן תשכל מנשים אמך, (והוא כתב דלכן חשב שאלו שאין לו חיוב להרגו. וכע"ז כתב ביע"ד דרוש ח' דף קע"ה לענין המן).

ולפי הרמב"ם י"ל דבאמת פשיטא לך (דלא כאהבת יהונתן) בעיקר מצות מחיית עמלק שהוא גם אם אמו מעמלק, ואף שאין זה זרע עמלק מ"מ לא גרע משור ושה שכתב רש"י דחייב למחות משום זכר עמלק שלא יאמרו שור זה מעמלק. (וכ"כ אבני שוהם פ' כי תצא). אבל בזמן שאלו לא היה מצוה מה"ת כי לא בא זמן והיה בהניח, אלא היה מצוה ע"י הנביא כמ"ש הרמב"ם, וחשב שאלו שמצוה עפ"י נביא אין בו דין זכר עמלק, ולכן אין חיוב להרוג אגג. ואף שאמר לו שמואל להרוג גם הבהמות הלא פירש"י על שמואל משום שע"י כישוף הם עושים עצמם כבהמות. ודפח"ח.

הערות ותגובות בלשה"ק אובאנגלית יתקבלו ברצון
במייל bishvilleihalacha@themir.org

ראשית נוים עמלק ואחריתו עדי אבד

הבחור מברלין הגיע לארה"ב ונעשה שם ראש ישיבה גדולה. בוקר אחד, כעשרים שנה לאחר אותו סיפור, לפני שאותו ראש ישיבה נכנס לומר את שיעורו לתלמידי, ניגש אליו יהודי ושח לו בשקט כי מאוד יודה לו אם יפנה בעבורו מספר דקות. הסכים לכך ראש הישיבה ונכנס עמו לחדרו. כאן ציפתה לו הפתעה, כאשר האורח גילה את שמו ושאל האם הוא זוכרו מהתקופה שבה למדו יחד בסלבודקה.

היה זה הבחור שנשאר בדעתו שיש ללמוד מהגויים את נימוסי ברלין, בעוד שהסבא דיבר על מעלת קדושת ישראל שאין מה ללמוד מהנכרים. פשט האורח את מעיל חליפתו וראש הישיבה הבחין מיד שהוא קטוע יד. סיפר לו האיש, כי את זאת קיבל מאנשי ברלין המנומסים שהתעללו בו קשות, כשסביבם עמדו אחרים וצחקו למשמע זעקות הכאב שלו מרוב יסורים שסבל. "על בשרי למדתי פרק בנימוסי אנשי ברלין יימח שמם", אמר.

ראשית גויים עמלק ואחריתם עדי אובד. בתחילה נראים הם כמנומסים, אבל באחריתם נראים שהם עדי אובד. היה עלי ללמוד על בשרי מה שהסבא צ"ל ראה את אחריתם כבר מתחילתם.

ע"פ שאל אביך ויגדך

סיפר המגיד מירש"ה צ"ל רבי שלום שברדון זצ"ל: פעם אחת ישבו מרנן ורבנן הסבא מסלבודקה זצלה"ה, הגאון רבי אברהם קלמנוביץ זצ"ל - נשיא הישיבה במיר ולימים ראש ישיבת מיר בארה"ב, הגאון רבי אייזיק שר - לימים ראש ישיבת סלבודקה בבני ברק, ועמם יחד כמה בחורים, ושוחחו ביניהם בדבר השאלה האם יש ליהודים ללמוד משהו מן הנכרים.

בין הבחורים שנוכחו במקום היה אחד שמקום מגוריו בברלין, הוא התערב בשיחה ואמר שוודאי יש ללמוד מן הנכרים אם נמצא בהם דבר טוב, כמו למשל דרכי הנימוס המקובלות בחברה של ברלין.

בתגובה לכך פתח מרן הסבא מסלבודקה זצ"ל בדברים נלהבים על מעלת קדושת ישראל, בהוסיפו שאין ליהודים מה ללמוד מן הנכרים ולו דבר אחד.

אחר כך התפזרו התלמידים ואותו בחור מברלין אמר לבחור אחר שיצא עמו כי נשאר בדעתו שאף על פי שמעלת קדושת ישראל היא גדולה עד למאוד, מכל מקום יש מקום ללמוד מנימוסיהם של אנשי ברלין.

עברו שנים, הבחור שמע את דברי

זכור את אשר עשה לך עמלק ונני אשר קרך בדרך (דברים כה, יז-יח)

רש"י: שהיו כל האומות יראים להילחם בכם, ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים, משל לאמבטי רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה, אף על פי שנכוה, הקרה (צינן אותה) אותה בפני אחרים.

הקשה מרן המשגיח הגאון הרב יחזקאל לוינשטיין זצלה"ה, הרי כולם רואים שעמלק נכוה כל כולו כשקפץ לאמבטיה, אם כן למרות שהאמבטיה התקררה על ידו מעט, אך עדיין כיצד ניתן לומר שבעקבות זה ילמדו אחרים ממנו?

אלא, רואים אנו כוחו של טבע האדם, שיכול להישאר עם השפעת הקפיצה שראה, מבלי להתבונן ולחשב את התוצאה שנעשתה בסופו של דבר, אף אם ראה בעיניו שהקופץ נכוה. זהו סוד גדול בכוחות הנפש שכל כך גדולה השפעת הסביבה על האדם, שגם כאשר הוא רואה ומבין עד כמה מה שראה לנגד עיניו הוא שקר וכזב, אולם מכל מקום זה משפיע.

בדומה לזה הקשה מרן המשגיח הגאון הרב ירוחם ליוואויץ זצלה"ה, דלכאורה יש להקשות, הלא איפכא מסתברא, אם רואים שהוא נכוה, הרי שאחרים בודאי לא ירצו להיכנס לאמבטי רותחת זו - ומה פירוש שציננה?

והסביר, זהו כוחו של פסיכולוגיה, כאשר רואים מישהו נכנס לאמבטי הרותחת, הרי למרות שהוא נכוה, בכל זאת נדמה לו לשני שהראשון צינן אותה, והוא הולך אחריו.

ועל כן באה אזהרתם של חז"ל: "אל תתחבר לרוצחים, התרחק מחבורתם", דוקא מחבורת רוצחים והזירו יותר מכל שאר העבירות, כולל שתי העבירות החמורות האחרות, כי נפש הבנים הצעירים מקבלת השפעה הרסנית במיוחד מריצחה ואלימות.

הרב שלמה לורינץ זצ"ל

התבוננות בפרשת זכור

דשם איירי בחיזוק באמונה, דזהו היפך היש ד' בקרבנו. ואכן השיטה במכילתא ובגמ' סנהדרין הסוברת דעמלק בא בגלל הרפיון בתורה, תסבור ענין ירים משה ידו כדברי הילקוט, שעתידין ישראל להגביר בד"ת היפך רפו ידיהם מן התורה.

ואכן מצינו להאור החיים בפירושו, דהוא נוקט דעמלק בא משום הרפיון, וכתב לפרש על הפסוק (שמות יז, ט) "ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק", וז"ל: "נתחכם משה כשהכיר העוון שהוא לצד ביטול מלחמת התורה, אמר אין ראוי לצאת למלחמה אלא יהושע שנאמר עליו לא ימיש מתוך האהל בעסק התורה, ואמר לו שיבחר כיוצא בו, ובזה יתגבר עליו, וכן היה", עכ"ל. והיינו דהנצחון הוא ע"י המצב של היפך הסיבה שבא עמלק, ולכן בחר אנשים כיהושע שהם היפך רפו ידיהם מן התורה, והם יתגברו על עמלק.

ונפקא מינה יש למעשה לדעת בשל מה בא עמלק, דהנה מצינו דבר חידוש בס' פירושי רבינו יונה על התורה, שכתב שמצות זכור דעמלק כוונתה לזכור מה טעם בא עמלק. וכמו זכור למרים דשם ג"כ הכוונה לזכור מה טעם היה מעשה מרים, וזהו זכירת איסור לשון הרע. ובדומה לזה הוא זכור דעמלק לדעת על איזה חטא בא עמלק, ושונה מזכירת שבת וזכירת יציאת מצרים, דשם הכוונה לזכור את הדבר. ולדבריו אכן נפ"מ דאיזה ענין צריך לזכור, דהאם זכרון העבירה בחסרון האמונה, או הרפיון בתורה, וכוונת הזכרון הוא להתעורר להתחזק בדברים אלו. ומקור דברי הרבינו יונה הוא מן המדרש שהביא, משל למלך שבנו סרח והביא עליו את הכלב, ואחר כך כשרוצה להזהירו שלא יסרח, אומר לו זכור את הכלב הזה, וכמו כן הוא זכור את הסיבה שבא עמלק, והרבינו יונה נקט דזהו עיקר הענין דזכור.

ורק דעצם דבריו צ"ב, הרי ידעינן דמצות זכור הוא זכירת מחית עמלק, שנזכור חיובינו שחייבים אנו למחות, וא"כ מה שייך זה לענין הזכרון מה טעם בא עמלק. ובזה צריך לפרש דכאמור לעיל הרי הדרך להתגבר על עמלק הוא כשיהיה מצב של היפך הסיבה שבגללה בא עמלק, וא"כ החיוב לידע סיבת בואו של עמלק תועיל שנוכל לדעת, האיך לנצחו ולמחות. וא"כ ידעינן דהיא חלק ממצות זכירת המחיה, דע"י זכרון זה נוכל להגיע למצב שנוכל למחות, וזהו כשיווצר מצב של היפך הסיבה שבגללה בא עמלק, וכמו שנתבאר.

הפטרות פרשת זכור

ידועות השאלות דמהו שאמר שאלו "הקימותי את דבר ד'", ושמואל שאלו "ומה קול הצאן אשר באזני", וענה לו שאלו שהשאירו להקריב. ואח"כ אמר לו שמואל "הלא אם קטון אתה בעיניך וגו' ולמה לא שמעת ותעט אל השלל", וענה לו שאלו שלקחו מראשית החרם לזבוח לד' אלוקיך. ואמר שמואל "החפץ לד' בעולות וזבחים וגו', הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים", ובהמשך הודה שאלו "חטאתי כי עברתי את פי ד' ואת דבריך, כי יראתי את העם". ופרשה זו צריכה ביאור, דבתחילה סבר שאלו שקיים את דבר ד' ואף שהשאירו את הבהמות להקריב, ואח"כ הודה שעברתי את פי ד' כי יראתי את העם, ומה גרם לו להודות שעבר את פי ד'.

ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים (שמות יז, ח), וכתב רש"י וז"ל: "סמך פרשה זו למקרא זה, לומר תמיד אני ביניכם ומזומן לכל צרכיכם, ואתם אומרים היש ד' בקרבנו, חייכם שהכלב בא ונושך אתכם ואתם צועקים אלי ותדעון היכן אני", עכ"ל. נקט רש"י כאן שעמלק בא בשל חסרון באמונה באמרם היש ד' בקרבנו, וכבר הקשו דבגמ' (סנהדרין ק"ו ע"א) איתא, "מאי לשון רפידים וכו' רבי יהושע אומר שריפו עצמם מדברי תורה", ומבואר כאן דעמלק בא משום רפיון בתורה. וכן הוא במכילתא "אין רפידים אלא רפיון ידים, לפי שרפו ישראל ידיהם מדברי תורה, לכך בא שונא עליהם, לפי שאין השונא בא אלא על רפיון ידים מן התורה". וידוע לפרש דאננם בא עמלק משום שאמרו היש ד' בקרבנו, אך אם לא היה רפיון בתורה היתה תורתם מגינה עליהם שלא יבא השונא.

ונראה דיש לפרש באופן אחר, דאכן שתי שיטות בדבר, יש שסוברים דעמלק בא מרפיון בתורה, ויש שסברו שבא משום שאמרו היש ד' בקרבנו, ורש"י בפירושו כאן נקט כשיטה זו שבא מחסרון אמונה. וסמך לדבר יש דשתי שיטות בדבר, דהנה בהמשך הפסוקים, והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, וכאשר יניח ידו ודבר עמלק, ואיתא במשנה בר"ה (כט ע"א), "וכי ידיו של משה עושות מלחמה וכו', אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים, ואם לאו היו נופלים". והביא זה רש"י בקיצור, וכי ידיו של משה עושות מלחמה וכו' כדאיתא בר"ה.

ויש לדקדק דמאי טעמא קיצר רש"י ולא הביא את כל דברי המשנה בר"ה, ובפרשת חוקת (במדבר כא, ח) בענין נחש הנחושת, שדרשה המשנה שם כעין הדרשה דכי ידיו של משה עושות מלחמה, שם האריך רש"י והביא את כל דברי המשנה. ויש לפרש דרש"י נתכוין לרמז דיש שיטה אחרת בביאור ירים משה ידו ודלא כמשנה בר"ה, ורש"י בא לומר דהוא נוקט בפ"י כאן כדברי המשנה בר"ה. ורק דצ"ב מהי השיטה הנוספת בירים משה ידו, ומצאתי בילקוט בפרשתנו (רמז רסה בתחילתו), וז"ל: "ר' אליעזר אומר מה ת"ל וגבר ישראל או מה ת"ל וגבר עמלק, אלא כל זמן שהיה מגביה ידו כלפי מעלה, הקב"ה זוכר את ישראל שעתידין ישראל להגביר בד"ת, שהן עתידין להנתן על ידו, וכשהוא ממך את ידיו עתידין ישראל להמך בד"ת", עכ"ל. וחזינו כאן שפי' דלא כמשנה בר"ה, דשם נזכר ענין משעבדין את לבם לאביהם שבשמים, ובילקוט זה נקט עתידין להגביר בד"ת, וא"כ כאמור זהו שכתב רש"י שהוא נוקט כמשנה בר"ה.

ושתי שיטות הללו נראה דתלויות בשתי השיטות דאמרן בסיבת בואו של עמלק, דאם בא עמלק משום רפיון ידים מן התורה, אזי הנצחון בא משום הכח של עתידין ישראל להגביר בד"ת, היפך רפו ידיהם מן התורה, דהנצחון על עמלק הוא כשנתקן ענין הרפיון שבגללו בא עמלק, וזהו דעת הילקוט הנז"ל. ושיטת המשנה בר"ה היא, דבשעה שמסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את לבם, דזהו היפך המצב של היש ד' בקרבנו, ועי"ז התגברו עליו כשתוקן החסרון באמונה שבגללו בא עמלק, וזהו להשיטה שבא עמלק משום היש ד' בקרבנו.

ומעתה מבואר שפיר דרש"י שנקט שעמלק בא בשל אמרם היש ד' בקרבנו, פי' את ענין ירים משה ידו כדברי המשנה בר"ה,

ומעתה יתבארו דברי שמואל הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים, וכוונת הדברים שמהלך זה של מחשבה שצריך כפרה על הריגת הנפשות, ואף שהיה צווי על הריגתם, זהו דבר נשלל. וזהו שמוע מזבח טוב וזהו הטענה דאל תצדק הרבה, דמהלך זה לשמוע לצווי ד' ולומר שצריך כפרה על זה, זהו ענין אל תצדק הרבה.

ואם כן סדר הפרשה הוא ששאלו אמר הקימותי את דבר ד', משום שסבר שמחייה מתקיימת גם ע"י הקרבה. ושאלו שמואל מפני מה השאירו את הבהמות, וענה לו שאלו שהשאירו להקרבה, ונתכוין לומר בזה כדברי הר"ח, שראה צורך להקריב כדי להתכפר. ועל דברי שאלו אלו באה טענתו של שמואל, דשמוע מזבח טוב ולהקשיב מחלב אילים, וכן טענת אל תצדק הרבה באה על דברי שאלו אלו שצריך להתכפר. ופירש שמואל את הנהגתו של שאלו שחשש לקיים את הצווי משום טענת דואג ומה נפש אחת, דזהו משום קטון אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה. וכן דברי שמואל מאסת את דבר ד' יתפרש, דחשש זה של שאלו לקיים דבר ד' נחשב לו כמאסת. וכמובן דהוי זה דקדוק כחוט השערה אצל צדיקים להחשב זה כמאסת, ומשום דמחשבה זו אף דנחשב צדיק הרבה, מ"מ אם היה לו שלימות בקבלת דבר ד', לא היה לו מקום למחשבות שצריך להתכפר.

וכדי לבאר הענין צריך בהקדם להניח יסוד בפשט, דאכן לעצם חיוב מחיית עמלק שהיה גם על הבהמות היה אפשר להקריב קרבן, וגם עי"ז היה מתקיים החיוב למחיית זכר עמלק. ולכן בתחילה סבר שאלו שקיים את צווי ד' למחות את עמלק, ורק דא"כ שוב צ"ב דמהי הטענה של שמואל שמאס את דבר ד' ושמוע מזבח טוב וגו', והרי שפיר קיים מחיית עמלק ע"י ההקרבה.

ולבאר הענין נראה עפ"י מה שמצינו בפי' ר"ח בגמ' יומא (כב ע"ב), דאיתא שם בגמ' וירב בנחל שאמר שאלו "ומה נפש אחת אמרה תורה יביא עגלה ערופה, כל נפשות הללו על אחת כמה וכמה", ואמרו ע"ז בגמ' דיצאה בת קול ואמרה אל תצדק הרבה. וכתב שם בפי' ר"ח וז"ל: "כלומר כבדה עליו גזירת שמים, והיה אומר אם נמצא חלל במחנה מביאין עגלה ערופה, כל נפשות הלל שהרגנו על אחת כמה וכמה שצריכין להקריב כדי להתכפר, לכן השאיר ממיטב בהמה. יצאה בת קול ואמרה לו אל תהי צדיק הרבה", עכ"ל.

וחזינן בדברי הר"ח חידוש, שכתב שכל ענין הקרבת הקרבנות היה, משום שסבר שאלו שצריכין כפרה על כל נפשות שהרגנו מק"ו מעגלה ערופה. וא"כ עיקר הנושא כאן הוא דעתו של שאלו שצריך להביא כפרה ואף שמקיימים צווי ד', וע"ז אמרו לו אל תצדק הרבה.

YESHIVAS MIR YERUSHALAYIM
ANNUAL CELEBRATION DINNER

צָרִיךְ שְׁנֵתָן תּוֹרָה

SUN DAY **MAY 18** 2020 **כ אייר תשפ"ה** 25

BELL WORKS | HOLMDEL NJ

 <p>MR. & MRS. ALBERTO SAFRA INTERNATIONAL GUESTS OF HONOR IN MEMORY OF HIS FATHER JOSEPH J. SAFRA ז"ל יוסף רחמים חי ספרא ז"ל</p>	 <p>RABBI & MRS. NOSSON MULLER THE HARAV NOSSON TZVI FINKEL MARBITZ TORAH AWARD</p>	 <p>DOVI SAFIER DINNER CHAIRMAN</p> <p>LEGACY CHAIRMEN Ralph Herzka Shlomo Yehuda Rechnitz</p> <p>CAMPAIGN CHAIRMAN Yitzki Moller</p> <p>JOURNAL CHAIRMAN Avrohom Orzel</p> <p>ALUMNI CHAIRMEN Avrumi Jaffa Tzvi Eli Lefkowitz Nochum Munk Yaakov Young</p> <p>YOUNG ALUMNI CHAIRMEN Zvi Hutman Yehuda Kaufman</p>
 <p>MR. & MRS. MORDECHAI ROTHSCHILD KESSER SHEM TOV AWARD</p>	 <p>MR. & MRS. NECHEMIA JACOBOVITS AMUD HATORAH AWARD</p>	 <p>MR. & MRS. MOSHE SUSSMAN YOUNG LEADERSHIP AWARD</p>

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEKS' PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

Hashem Is There

Harav Hagaon Meir Tzvi Shpitzer Shlita

The Torah gives us a mitzvah to remember forever the story of Amalek: זָכֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמָלֵק. The Yalkut Shimoni observes that it can't be that the Torah wants us to remember the evil of Amalek long after Amalek is gone, so what is this mitzvah of remembering the incident with Amalek?

To answer this question, the Yalkut Shimoni cites a mashal from Pirkei d'Rabbi Eliezer. A king had an orchard, and when someone walked in without permission, the king's big dog attacked the person. Later, when the king wanted to remind this person not to enter his orchard without permission again, he didn't refer explicitly to the fact that he had trespassed in the orchard, but merely reminded him about that big dog.

Similarly, says the Yalkut, Klal Yisrael did an aveirah that caused Amalek to come, and to remind them of this series of events, Hashem politely says, זָכֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמָלֵק. His goal is for us to remember that the dog – Amalek – came upon us because we did something wrong.

But what did we do wrong? Why did we deserve to have this dog come upon us?

In Parshas Beshalach, on the passuk of וַיִּבֹּא עֲמָלֵק, Rashi explains that immediately before this story of Amalek, Klal Yisrael complained, הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ, אִם אֵין. They wondered, "Does Hashem really look after us? We don't feel that he's looking after us and protecting us." To this, Hashem responded, "I'm always there with you, and I'm always available for you to daven to Me and turn to Me, yet you don't see Me? You don't recognize Me, and you say, הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין? I'm going to unleash the dog." That's when Amalek came.

The purpose of Amalek coming was so that we should realize that Hashem is with us and that He is looking after us, He protects us, and He is always available for us, so we can daven to Him at all times.

We learned this lesson when, during Amalek's attack, Moshe Rabbeinu raised his hands to Shamayim, and

as long as his hands were raised, Klal Yisrael were victorious against Amalek, because we davened, but when he lowered his hands, and we stopped davening, Amalek grew stronger. That was the purpose of the whole incident with Amalek – to get us to daven and to realize that יֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ – Hashem is there and He is מְזוּמָן לְכָל צְרִיכֵיכֶם; all you need to do is turn to Him and daven.

Mordechai's Lesson for Klal Yisrael

We find this same idea in the Purim story. Chazal tell us that Klal Yisrael were punished because they went Achashveirosh's feast and enjoyed it. R' Yonasan Eibeshutz, in Ya'aros Devash, explains that this doesn't mean they ate treif; rather, they went to take part in Achashveirosh's festivities, in which he celebrated כִּחֵי וְעֵצָם יָדֵי: He doesn't know Hashem and he's not interested in Hashem. When Klal Yisrael attended this party, they identified with his outlook of not needing Hashem, so what did Hashem do? He brought the tzarah of Haman, which caused Klal Yisrael to turn to Hakadosh Baruch Hu.

We find in the midrashim that Mordechai turned to Hashem and davened, Esther turned to Hashem and davened, and all the children who were with Mordechai also davened. Furthermore, Mordechai is described in the Megillah as מְרֻדְכַי בֶּן יְאִיר בֶּן שִׁמְעִי, and the Gemara (Megillah 12b) explains that this doesn't mean his father was called Ya'ir and his grandfather was called Shim'i and his great-grandfather was called Kish; rather, each of these names is a description of Mordechai himself. The implication of "ben Ya'ir" is שהאיר עיניהם של ישראל. The implication of "ben Shim'i" is that Hakadosh Baruch Hu listened to his tefillos: ששמע אל תפלתו. And the implication of "ben Kish" is that he knocked on the doors of tefillah: על שערי רחמים ונפתחו לו.

The entire Purim story involves a yeshuah that came about through tefillah. Indeed, the Gemara (Megillah 11a) says that when the Amoraim discussed the story of Purim they quoted the passuk in the Torah where Hakadosh Baruch Hu says, כִּי מִי גּוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לֹא אֱלֹקִים קְרִבִּים אֵלָיו כֹּה אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו –

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEK'S PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

Hakadosh Baruch Hu is available for us regarding any subject and at any time. You can always turn to Hashem, and He'll answer your tefillah.

The Rambam writes, in Sefer Hamitzvos, that the purpose of Purim and all the mitzvos that we do on Purim is for this goal: להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו בתורה כי מי גוי גדול אשר לו אלקים – קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו – to show that Hakadosh Baruch Hu's promise to always be there for us when we call out to Him, however dire the straits might be, is true. A person might feel engulfed with his tzarah and stresses, but Hakadosh Baruch Hu is always available.

Whenever we reach a stage in life when, chas v'shalom, we encounter an Amalek, that Amalek was sent because we asked: ה'יֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ – we didn't daven with kavanah, or with the correct amount of feeling. If, however, we daven with an appreciation that Hakadosh Baruch Hu is there at all times and He will answer tefillos on any subject we want, then we have no need for any Amalek or any problems, because we're davening anyway; the purpose of the tzarah is only to encourage us to turn to Hakadosh Baruch Hu in tefillah.

When You Are Responsible

Rav Pincus tells the story of a doctor who was working in a hospital that generally staffed a certain number of doctors on the night shift. One particular night, one of the doctors wasn't available, and the manager of the hospital said, "Okay, we'll manage with one doctor less." But when the night shift began, another doctor called in sick, and in the end, one doctor found himself responsible for an entire ward. But the person in charge told him, "You are responsible for all the rooms and patients tonight, but if you have any problems, call me."

As the night progressed, there was an emergency in one room, and while the doctor was sorting it out, he was called to a second room, where a life-threatening situation had developed. As he was running back and forth from one room to the other, sweating away while drawing upon all his medical expertise to save the lives of these two patients, an alarm rang from a third room. He couldn't even get to that room, since he was too busy with the first two rooms, and the fellow in the third room unfortunately died. When he was sued for not taking care of that patient, he explained that he was running from one room to another and working hard to take care of other patients, so nothing more could be expected of him. "I did nothing wrong!" he declared.

The court disagreed, however. "You did do something wrong," the judge ruled, "because you were given instructions that if you have any problems, or you are overwhelmed, you should call call the fellow in charge and he'll come in and help you."

That's the issue Hakadosh Baruch Hu has with us. If we have a problem, He doesn't expect us to run around trying to solve it ourselves, nor does He want us to have a hard life. If things are difficult, He wants us to call! He's available for all our needs!

May Hakadosh Baruch Hu bentch us that life should be good for each and every one of us, and we should nevertheless daven properly, with feeling and with our whole mind and heart. This way, we should not need tzaros to encourage us to turn to Hakadosh Baruch Hu; we shouldn't need to see the big dog.

Every year, the hashpa'os of the season return, and at the time of Parshas Zachor and Purim, as Hakadosh Baruch Hu promised us in the Torah, He answers all our tefillos: כִּי מִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרֹבִים אֵלָיו כֹּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאנוּ אֵלָיו.